

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA

Seanca e Përgjithshme e Gjykatës Supreme të Kosovës, në bazë të nenit 26 paragrafi 1, pika 1.4 të Ligjit për Gjykatat, më datë 10 qershor 2021 me vota unanime të gjithë gjyqtarëve prezent nxjerr këtë:

UDHËZUES

Gjykata Themelore në Prishtinë-Departamenti për Çështje Administrative, është kompetente për lëshimin e urdhri që i autorizon anëtarët e Autoritetit (*Komisioni i Autoritetit Kosovar të Konkurrencës*) të hyjnë pa paralajmërim paraprak ose leje të veçantë, në selinë dhe çfarëdo pronë dhe vend tjetër të ndërmarrjes që shfrytëzohet për kryerjen e aktiviteteve afariste nëse ekziston rreziku i fshehjes apo shkatërrimit të provave.

ARSYETIM

Gjykata Supreme e Kosovës, në muajin mars 2021, ka pranuar një kërkesë nga Autoriteti Kosovar i Konkurrencës, për nxjerrjen e një mendimi juridik apo qëndrimi parimor lidhur me kompetencën e gjykatës për lëshimin e urdhrit që i autorizon anëtarët e Autoritetit (*Komisioni i Autoritetit Kosovar të Konkurrencës*) të hyjnë pa paralajmërim paraprak ose leje të veçantë, në selinë dhe çfarëdo pronë dhe vend tjetër të ndërmarrjes që shfrytëzohet për kryerjen e aktiviteteve afariste nëse ekziston rreziku i fshehjes apo shkatërrimit të provave.

Gjykata Supreme e Kosovë për të shqyrtuar nevojën e nxjerrjes së një udhëzuesi për këtë çështje, fillimisht e ka hulumtuar praktikën gjyqësore ekzistuese dhe bazën ligjore, dhe nga hulumtimi paraprak ka konstatuar se:

Për çështjen e mbrojtjes nga konkurrenca në Republikën e Kosovës është nxjerr Ligji Nr. 03/L-229 për Mbrojtjen nga Konkurrenca, i publikuar në Gazetën Zyrtare më datë 25

nëntor 2010, me të cilin është shfuqizuar Ligji për Konkurrencën me nr. 2004/36 si dhe të gjitha aktet nënligjore që janë në kundërshtim me këtë ligj.

Me dispozitat e nenit 28 të Ligjit Nr. 03/L-229 për Mbrojtjen nga Konkurrenca, janë përcaktuar "***Detyrat dhe Përgjegjësitë e Komisionit***"¹. Me dispozitën e nenit 28, paragrafi 1, të Ligjit Nr. 03/L-229 për Mbrojtjen nga Konkurrenca, përcaktohet se: "*Komisioni ka këto detyra dhe përgjegjësi*", ndërsa në pikën 1.6, të nenit të njëjtë përcaktohet se: "*merr vendim mbi bazën e të cilit Autoriteti i parashtron kërkesë Gjykatës kompetente për lëshimin e urdhrit për të hetuar pa paralajmërim paraprak në selinë ose objekte tjera, depovë të hapura dhe mjetet transportuese, dokumentet personale dhe gjësende që gjenden atje si dhe vulosjen me plumb dhe sekuestrimin e përkohshëm të sendeve të hetimit bazuar në nenin 40 paragrafi 1. dhe nenit 42 të këtij ligji*".

Me dispozitën e cituar një prej kompetencave si e drejtë dhe përgjegjësi e Komisionit të Konkurrencës është edhe e drejta për të parashtruar kërkesë gjykatës kompetente për lëshimin e urdhrit për të hetuar pa paralajmërim paraprak.

Urdhri për hetim paraprak nënkupton hetimin në:

- selinë ose objekte tjera;
- depot e hapura dhe mjetet transportuese;
- dokumentet personale dhe gjësende që gjenden atje; si dhe
- vulosjen me plumb dhe sekuestrimin e përkohshëm të sendeve të hetimit bazuar në nenin 40 paragrafi 1. dhe nenit 42 të këtij ligji.

Me dispozitën e nenit 40 të Ligjit Nr. 03/L-229 për Mbrojtjen nga Konkurrenca, është rregulluar "***Zbatimi i Kontrollit të Paparalajmëruar***", me ç'rast është përcaktuar se: "*Nëse ndërmarrja refuzon të lejojë hyrjen e personave të autorizuar në lokalet afariste, ose pengon shikimin në librat afariste dhe dokumente tjera, ose në ndonjë mënyrë tjetër vështirëson zbatimin e kontrollit të paparalajmëruar, personat e autorizuar mundën me ndihmën e punëtorëve të autorizuar të Ministrisë së Punëve të Brendshme edhe kundër vullnetit të ndërmarrësit të hyjnë në lokalet afariste dhe të kryejnë inspektimin e të dhënave në librat afariste dhe dokumentet tjera*".

Nga dispozitat e cituara në mënyrë parimore nënkuptohet se personat e autorizuar të Komisionit të Konkurrencës nën kushtet e caktuara ligjore realizojnë kontrollin e paparalajmëruar, gjithmonë duke respektuar kompetencat lidhur me objektin e kontrollit, megjithatë në rast se ndërmarrja refuzon të zbatohet kontrolli i paparalajmëruar, atëherë kontrolli do të realizohet me ndihmën e punëtorëve të autorizuar të Ministrisë së Punëve të Brendshme edhe kundër vullnetit të ndërmarrësit.

¹ Komisioni i Konkurrencës (në tekstin e mëtejshëm Komision) - struktura vendimmarrëse e Autoritetit të Konkurrencës.

Çështja qëndron në atë se zbatimi i kontrollit të paparalajmëruar bëhet vetëm nga personat e autorizuar të Komisionit të Konkurrencës, përjashtim bëjnë rastet e refuzimit të ndërmarrësit për të lejuar personat e autorizuar të zbatojnë kontrollin e paparalajmëruar.

Me dispozitat e nenit 42 të Ligjit Nr. 03/L-229 për Mbrojtjen nga Konkurrenca, është rregulluar “*Përjashtimi i dokumentacionit në kontrollin e paparalajmëruar*”.

Me dispozitat e nenit 42 të Ligjit Nr. 03/L-229 për Mbrojtjen nga Konkurrenca rregullohen çështjet si në vijim: “

1). Gjatë kontrollit të paparalajmëruar nga dokumentacioni që është duke u kontrolluar bëjnë përjashtim letrat, shënimet dhe format tjera të komunikimit në mes të ndërmarrjes që është duke u zhvilluar procedura dhe të autorizuarit të tij, të cilat konsiderohen informacione të fshehta.

2). Autoriteti ka të drejtë të inspektojë dokumente nëse ndërmarrja ose i autorizuari i tij refuzojnë të japin në shikim dokumentacionin duke u thirr në fshehtësi të informacionit të referuar në paragrafin 1. të këtij neni.

3). Në rast se personi i autorizuar i Autoritetit konsideron se nuk është fjala për informacion konfidencial të referuar në paragrafin 1. të këtij neni është i detyruar që atë dokument ose kopjen e atij dokumenti të vërtetuar ta futë në një zarf të posaçëm para ndërmarrësit dhe të autorizuarit të tij nëse është prezent, ta mbyllë, të shënoj datën dhe të vulosë me vulën zyrtare të Autoritetit, të cilën do ta nënshkruajnë të gjitha palët prezent dhe të autorizuarit.

4). Në rastet e referuara në paragrafin 2. dhe 3. të këtij neni, aplikohen dispozitat e ligjit për Procedurën Administrative për të vendosë lidhur me këtë çështje”.

Dispozitat e cituara nga neni 42, rregullojnë çështjen e përjashtimit të dokumentacionit në kontrollin e paparalajmëruar dhe kjo nënkupton se personat e autorizuar gjatë zbatimit të kontrollit të paparalajmëruar duhet të jenë të kufizuar vetëm brenda përgjegjësive të Komisionit të Konkurrencës (neni 28, paragrafi 1, pika 1.6 të Ligjit Nr. 03/L-229 për Mbrojtjen nga Konkurrenca) dhe brenda autorizimeve që rrjedhin nga zbatimi i urdhrin për kontrollin e paparalajmëruar (neni 39 paragraf 6 të Ligjit Nr. 03/L-229 për Mbrojtjen nga Konkurrenca).

Një çështje me rëndësi në këtë rast ka të bëjë me situatat nga neni 42 i Ligjit Nr. 03/L-229 për Mbrojtjen nga Konkurrenca, paragrafi 2 dhe 3, për të cilat situata parashihet se aplikohen dispozitat e ligjit për Procedurën Administrative për të vendosë lidhur me këtë çështje, respektivisht dispozita e Ligjit për Procedurën e Përgjithshme Administrative.

Me dispozitat e nenit 39 të Ligjit Nr. 03/L-229 për Mbrojtjen nga Konkurrenca, përcaktohet “*Kontrolli i Paparalajmëruar në Objekte Afariste dhe Objekte tjera*”, ndërsa në paragrafin 1, të këtij neni përcaktohet se: “*Para kryerjes së kontrollit të paparalajmëruar në objektet afariste, depot e hapura dhe mjetet e transportit, Autoriteti kërkon nga Gjykata e Qarkut lëshimin e një urdhri që i autorizon anëtarët e Autoritetit të*

hyjnë pa paralajmërim paraprak ose leje të veçantë, në selinë dhe çfarëdo pronë dhe vend tjetër të ndërmarrjes që shfrytëzohet për kryerjen e aktiviteteve afariste nëse ekziston rreziku i fshehjes apo shkatërrimit të provave”.

Lidhur me zbatimin e dispozitës së cituar në praktikë, Gjykata Supreme e Kosovës, gjen se departamentet e Gjykatës Themelore në Prishtinë (*Departamenti për Çështje Administrative dhe Departamenti i Përgjithshëm-Divizioni Penal*) kanë pas paqartësi rreth kompetencës për të lëshuar urdhrin për kontrollin e paparalajmëruar. Kjo rrethanë konfirmohet nga shkresat bashkangjitura në kërkesën e Autoritetit Kosovar të Konkurrencës”.

Me Ligjin Nr. 04/L-226 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit nr. 03/L-229 për Mbrojtjen e Konkurrencës, janë ndryshuar dhe plotësuar dispozitat nga neni 2, 3, 4, 7, 9, 10, 13, 15, 18, 20, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 33, 25, 36, 38, 44, 46, 53, 57, 58 dhe 62, por nuk është ndryshuara dhe plotësuar neni 39, respektivisht nuk është ndryshuar përmbajtja e tekstit ku theksohet “*Autoriteti kërkon nga Gjykata e Qarkut lëshimin e një urdhri,....*”.

Me qëllim të interpretimit adekuat të dispozitës së cituar nga neni 39 të Ligjit Nr. 03/L-229 për Mbrojtjen nga Konkurrenca, i cili interpretim përveç të tjerave duhet të bëhet sipas metodës së interpretimit sistematik të dispozitave ligjore, Gjykata Supreme e Kosovës, vlerëson se të rëndësishme janë edhe ndryshim plotësimet e Ligjit nr. 03/L-229 për Mbrojtjen e Konkurrencës, në këtë rast dispozita nga neni 33, 35, 36 dhe 38.

Me Ligjin Nr. 04/L-226 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit nr. 03/L-229 për Mbrojtjen e Konkurrencës, neni 17, 18, 19 dhe 20, ndryshon plotëson dispozita nga neni 33, 35, 36 dhe 38, me përmbajtje si në vinim:

Neni 17 Neni 33 i ligjit bazik, paragrafi 5, togfjalëshi “*Gjykata kompetente e Republikës së Kosovës*” zëvendësohet me togfjalëshin “*Gjykata kompetente për çështje administrative*”.

Neni 18 Neni 35 i ligjit bazik paragrafi 6, togfjalëshi “*Gjykata kompetente e Republikës së Kosovës*” zëvendësohet me togfjalëshin “*Gjykata kompetente për çështje administrative*”.

Neni 19 Neni 36 i ligjit bazik paragrafi 2, togfjalëshi “*Gjykata kompetente e Republikës së Kosovës*” zëvendësohet me togfjalëshin “*Gjykata kompetente për çështje administrative*”.

Neni 20 Neni 38 i ligjit bazik paragrafi 3, togfjalëshi “*Gjykatës kompetente të Republikës së Kosovës*” zëvendësohet me togfjalëshin “*Gjykata kompetente për çështje administrative*”.

Përveç dispozitave të cituara të cilat kanë referencë në kompetencën e gjykatës kompetente për çështje administrative, me Ligjin nr. 03/L-229 për Mbrojtjen e Konkurrencës, neni 32, zhvillimi i procedurës nga autoriteti përcakton se: “*Autoriteti në ushtrimin e funksionit të tij zbaton dispozitat e Ligjit për Procedurën Administrative përveç rasteve kur ky ligj përcakton ndryshe*”.

Në logjikën e trajtimit me procedurë administrative të çështjes objekt i procedurës sipas Ligjit nr. 03/L-229 për Mbrojtjen e Konkurrencës, janë edhe dispozitat në vijim:

Neni 24, paragraf 4, me të cilën përcaktohet se: *“Masat ndëshkuese, dënimet të cilat i shqipton Autoriteti janë të hyra që derdhen në Buxhetin e Republikës së Kosovës”*.

Neni 60, paragraf 5, me të cilën përcaktohet se: *“Shqiptimi i masës ndëshkuese, sipas këtij ligji, nuk është përgjegjësi penale ndaj personave të cilëve u është shqiptuar masa në pajtim me dispozitat e këtij ligji”*.

Neni 48, paragraf 5, me të cilën përcaktohet se: *“Kundër vendimit për masat e përkohshme nga paragrafi 1. i këtij neni nuk është e lejuar ankesa, por pala, me padi, mund të iniciojë konflikt administrativ pranë Gjykatës Kompetente të Kosovës”*.

Edhe dispozitat nga neni 60, që i referohen mbrojtjes gjyqësore përcaktojnë se çështja nga Komisioni për Mbrojtjen e Konkurrencës, kalon me padi në konflikt administrativ. Për këtë qëllim me dispozitën e nenit 60, paragraf 1, përcaktohet se: *“Kundër vendimit të Autoritetit, me të cilin konstatohet shkelja e këtij ligji dhe shqiptohet masa ndëshkuese si dhe vendimit me të cilin ndërpritet procedura për shkak të çështjeve paraprake, nuk është e lejuar ankesa, mirëpo pala në afatin prej tridhjetë (30) ditësh, me padi mund të iniciojë konfliktin administrativ në Gjykatën kompetente të Kosovës”*.

Gjykata Supreme e Kosovës, në kontekstin e dispozitave të cituara, vlerëson se duke e marrë në konsideratë edhe qëllimin e Ligjit Nr. 03/L-229 për Mbrojtjen nga Konkurrenca, e që është: *“të përcaktohen rregullat dhe masat për mbrojtjen e konkurrencës së lirë dhe efektive në treg, kompetencat, organizimi i Autoritetit për mbrojtjen e konkurrencës si dhe procedurat në zbatim të këtij ligji”* vlerëson dhe vendos përmes këtij udhëzuesi që kompetente për lëshimin e urdhrit që i autorizon anëtarët e Autoritetit (*Komisioni i Autoritetit Kosovar të Konkurrencës*) të hyjnë pa paralajmërim paraprak ose leje të veçantë, në selinë dhe çfarëdo pronë dhe vend tjetër të ndërmarrjes që shfrytëzohet për kryerjen e aktiviteteve afariste nëse ekziston rreziku i fshehjes apo shkatërrimit të provave është Gjykata Themelore në Prishtinë-Departamenti për Çështje Administrative.

Në logjikën e këtij udhëzuesi është edhe natyra e procedurës që zhvillohet në Autoritetin e Konkurrencës, e cila si procedurë ka referenca në Ligjin Nr. 03/L-229 për Mbrojtjen nga Konkurrenca dhe Ligjin për Procedurën Administrative, respektivisht Ligjin për Procedurën e përgjithshme Administrative. Nga kjo rrjedh edhe kuptimi se urdhri që i autorizon anëtarët e Autoritetit (*Komisioni i Autoritetit Kosovar të Konkurrencës*) të hyjnë pa paralajmërim paraprak ose leje të veçantë, në selinë dhe çfarëdo pronë dhe vend tjetër të ndërmarrjes që shfrytëzohet për kryerjen e aktiviteteve afariste nëse ekziston rreziku i fshehjes apo shkatërrimit të provave, nuk mund të jetë veprim i procedurës penale, pasi që shqiptimi i masës ndëshkuese, sipas këtij ligji, nuk është përgjegjësi penale ndaj personave të cilëve u është shqiptuar masa në pajtim me dispozitat e këtij ligji (*neni 60 paragrafi 5*). Qëllimi i urdhrit *“për hyrje pa paralajmërim”* është në funksion të hetimit administrativ që ka si kompetencë Komisioni i Konkurrencës i cili ndërmerr veprime për zbatimin e

dispozitave të Ligjit Nr. 03/L-229 për Mbrojtjen nga Konkurrenca, e sipas të cilit mundë të shqiptohen masa ndëshkuese ligjshmëria e të cilave do të vlerësohet dhe konstatohet sipas padisë për hapjen e konfliktit administrativ pran gjykatës kompetente.

Gjykata Supreme, gjithashtu vlerëson se nuk është e zakonshme dhe as logjike që të nxirret urdhri në procedurë penale, sipas kërkesës së një autoriteti i cili nuk është i autorizuar të hetoj veprat penale dhe as të parashtrij akuzë për veprat penale, prandaj në këtë rast natyra e urdhrit dhe kompetenca e gjykatës sipas nenit 39 paragraf 1, është interpretuar në frymën e procedurës për të cilën nxirret urdhri.

Argument shtesë për këtë qëllim sipas vlerësimit të Gjykatës Supreme është edhe fakti se në cilën procedurë do të mund të shihet dhe vlerësohet ligjshmëria e urdhrit të nxjerr *“për hyrje pa paralajmërim”*. Nëse urdhri do të nxirret në procedurë penale, atëherë do të pamundësohej vlerësimi i ligjshmërisë së urdhrit sepse masa eventuale e shqiptuar do të vlerësohej në procedurën e konfliktit administrativ, në të cilën procedurë nuk do të mund të shikohet dhe cilësohet ligjshmëria e urdhrit të nxjerrë në procedurë penale për shkak të mungesës së kompetencës lëndore.